

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Naar de Wet collectieve warmtevoorziening

Koster, H.; Erkens, M.Y.H.G.; Groot, C. de; Oostrum, C.H.A. van

Citation

Koster, H. (2023). Naar de Wet collectieve warmtevoorziening. In M. Y. H. G. Erkens, C. de Groot, & C. H. A. van Oostrum (Eds.), *Panta Rhei* (pp. 181-198). Den Haag: Boom Juridisch. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3728450>

Version: Accepted Manuscript

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3728450>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Naar de Wet collectieve warmtevoorziening

Harold Koster*

1 Inleiding

Nationaal en mondiaal is er veel aandacht voor het klimaat. De ambitie op basis van het Klimaatverdrag van Parijs is om de temperatuur op aarde niet meer dan 2°C te laten stijgen. De Europese Klimaatwet,¹ een verordening van 31 juni 2021 die inmiddels in werking is getreden, bevat een juridisch kader voor de Europese klimaatdoelstellingen. In de Europese Klimaatwet is de langetermijnklimaatdoelstelling voor de EU vastgelegd. Bepaald is dat in 2050 de uitstoot en verwijdering van broeikasgassen in de hele Unie in evenwicht moet zijn, oftewel een netto-uitstoot van nul.² Daarnaast is er de Nederlandse Klimaatwet, die een kader biedt voor de ontwikkeling van beleid gericht op het onomkeerbaar en stapsgewijs terugdringen van de emissies van broeikasgassen in Nederland. Dit tot een niveau dat in 2050 95% lager ligt dan in 1990, om de wereldwijde opwarming van de aarde en de verandering van het klimaat te beperken.³ Gestreefd wordt naar een reductie van de emissies van broeikasgassen van 49% in 2030 en een volledige CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050.⁴ Fossiele brandstoffen, zoals kolen, olie en gas moeten dan bijna geheel zijn vervangen door duurzame energiebronnen, zoals zon, wind, waterstof, kernenergie, warmte en biomassa.

Voorts is het Nederlandse Klimaatakkoord van belang. Dit Klimaatakkoord, dat de overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties in 2019 hebben gesloten, bevat onder meer afspraken over het ontwikkelen van Regionale Energiestrategieën (RES), waarin met maatschappelijke betrokkenheid per regio keuzes worden gemaakt over de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur voor de periode 2030-2050.⁵ In de loop van 2020 hebben alle regio's hun eerste resultaten gepresenteerd. Gemeenten dienden voorts eind 2021 een Transitievisie Warmte op te stellen. Dit is een beleidsdocument dat een eerste richting geeft voor de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Iedere gemeente moest voor het einde van 2021 een transitievisie warmte hebben vastgesteld. De Transitievisie Warmte dient een wijk-voor-wijkstappenplan te bevatten die houvast geeft voor de planning. Een Transitievisie Warmte moet in elk geval elke vijf jaar geactualiseerd worden.

In 2050 moeten samenleving en bedrijfsleven aldus bijna geheel zijn overgegaan op duurzame energie. Het betreft een belangrijk en actueel maatschappelijk vraagstuk.⁶ Een significante

* Harold Koster is verbonden aan de Universiteit Leiden.

¹ Verordening (EU) 2021/1119 van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit (Europese Klimaatwet).

² Zie art. 2 lid 1 Europese Klimaatwet.

³ Zie art. 2 lid 1 Klimaatwet.

⁴ Zie art. 2 lid 2 Klimaatwet.

⁵ Kamerbrief d.d. 25 november 2019, 'Aanbieding INEK, Langetermijnstrategie en Klimaatplan'.

⁶ Dit blijkt ook goed uit een recente uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 9 oktober 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2591 (*Klimaatzaak Urgenda*). Deze zaak ging erover of op basis van onrechtmatige daad een schending van de zorgplicht ex art. 2 en 8 EVRM aangenomen kon worden aangaande de reductie van CO₂. De staat heeft overigens inmiddels cassatie aangekend. Ik citeer het Hof (r.o. 71): 'Samengevat volgt uit het voorgaande dat de Staat tot nu toe te weinig heeft gedaan om een gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen en te weinig doet om deze achterstand in te halen, althans op de korte termijn (tot eind 2020).'

bron van CO₂-uitstoot is de bebouwde omgeving. Het betreft 35% van de totale CO₂-uitstoot.⁷ Het streven is dat gebouwen zo veel mogelijk energieneutraal worden.⁸ Uit het Klimaatakkoord blijkt dat ruim zeven miljoen huizen en één miljoen gebouwen, veelal matig geïsoleerd en vrijwel allemaal verwarmd door aardgas, moeten worden aangepast tot goed geïsoleerde woningen en gebouwen, die met duurzame warmte verwarmd worden en waarin schone elektriciteit wordt gebruikt of zelf opgewekt.⁹ De daartoe benodigde zonnepanelen en warmtenetten en dergelijke zullen veelal op wijkniveau georganiseerd worden. In de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie zal worden opgenomen dat op basis van een besluit van de gemeenteraad kan worden vastgesteld vanaf welke datum een wijk geen gebruik meer kan maken van het gasnet. Naast elektriciteit zal warmte dus een belangrijke rol gaan spelen bij de verduurzaming. Een collectief warmtesysteem is een van de mogelijke duurzame, toekomstige energieopties in de gebouwde omgeving, naast onder meer (groen) gas en elektriciteit. Met name in de stedelijke bestaande bouw, in wijken met een relatief hoge bebouwingsdichtheid, is een collectief warmtesysteem doorgaans de meest efficiënte optie.¹⁰ Thans is ongeveer 5,5% van de Nederlandse huishoudens aangesloten op een collectief warmtesysteem.¹¹ In potentie is een groei mogelijk naar 20-25% van de huishoudens in 2050.¹²

In dat kader is het van groot belang dat er voor alle betrokken burgers, bedrijven, organisaties en overheden een effectief en helder juridisch kader is waar zij houvast aan kunnen ontleen. Dit raamwerk aan regels dient niet alleen duidelijk en richtinggevend te zijn, maar waar mogelijk ook flexibiliteit te bieden.¹³ Voor de regulering van leveranciers van warmte bevat (met name) de Warmtewet het huidige juridische kader.¹⁴ De Warmtewet zal echter vervangen worden door de Wet collectieve warmtevoorziening waarover in de zomer van 2020 is geconsulteerd. De minister voor Klimaat en Energie beoogt in 2022 indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. In deze bijdrage, afgerond op 19 mei 2022, bespreek en onderzoek ik dit consultatievoorstel voor de Wet collectieve warmtevoorziening.¹⁵ Ik sluit af met enkele conclusies.

2 Achtergronden en context

Een eerste vraag die opkomt, is wat een collectief warmtesysteem nu precies is. Het antwoord is dat een collectief warmtesysteem een systeem inhoudt waarbij (duurzame) warmtebronnen door een warmtenet ontsloten worden voor de levering van warmte aan verbruikers.¹⁶ Een warmtenet is het leidingennet voor transport en distributie van warm water, inclusief pompinstallaties, warmteoverdrachtstations en afleversets, waarmee vraag en aanbod van warmte fysiek met elkaar verbonden wordt.¹⁷ Van belang voor een goed functionerend systeem zijn daarnaast de mogelijkheden voor warmteopslag en het warmte-afgiftesysteem.

⁷ Ministerie van Economische Zaken, *Nederland circulair in 2050. Rijksbreed programma Circulaire Economie*, 2016, p. 60. Zie www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/09/14/bijlage-1-nederland-circulair-in-2050.

⁸ *Nederland circulair in 2050. Rijksbreed programma Circulaire Economie*, 2016, p. 61 e.v.

⁹ Klimaatakkoord p. 15.

¹⁰ Zie voorontwerp MvT, p. 1.

¹¹ Cijfers CBS 2018.

¹² Zie voorontwerp MvT, p. 1.

¹³ Zie hierover ook S. Lavrijssen & B. Vitez, 'The energy transition: Democracy, justice and good regulation of the heat market', *Energies* 2020, afl. 5, p. 1-24.

¹⁴ Onder andere de Mijnwet en de nog in te voeren Omgevingswet bevatten ook de nodige relevante regels.

¹⁵ www.internetconsultatie.nl/warmtewet2.

¹⁶ Zie voorontwerp MvT, p. 1.

¹⁷ Zie voorontwerp MvT, p. 1.

De verbruikers benutten de warmte hoofdzakelijk voor ruimteverwarming en het verwarmen van tapwater. Deze warmtesystemen worden gevoed worden met CO₂-vrije warmtebronnen, zoals aardwarmte, biomassa, restwarmte, aquathermie en warmte-koude opslag (WKO).¹⁸ Warmtesystemen worden wel als volgt onderscheiden: 1) met een midden temperatuur bron (circa 70°C of hoger); 2) met een lage temperatuur bron (doorgaans tussen de 35 en de 55°C) en 3) een zeer laag temperatuurniveau (tussen de 10 en de 25°C).

De transformatie van gas naar een collectief warmtesysteem zal doorgaans de ontsluiting van (nieuwe) warmtebronnen en de realisatie van nieuwe infrastructuur inhouden. Dit vereist in de regel omvangrijke investeringen met een lange terugverdientijd. Voor het uitrollen van een collectief warmtesysteem is daarom een duidelijke en planmatige sturing vanuit de (decentrale) overheid benodigd.¹⁹ De praktijk leert evenwel dat gemeenten thans onvoldoende instrumenten hebben om in het kader van de wijkgerichte aanpak te kunnen sturen op de ontwikkeling en exploitatie van collectieve warmtesystemen.²⁰ Daarnaast blijkt dat voor bedrijven in de warmtesector de investeringscondities tot dusver niet optimaal zijn om collectieve warmte op grote schaal te ontsluiten, omdat het onzeker is of de gemaakte kosten voor de warmtelevering kunnen worden terugverdiend.²¹ Ik noem twee belangrijke onzekerheden: De eerste is *het volumerisico* of *vollooprisico*, dat willen zeggen dat er onzekerheid bestaat over de vraag- en aanbodontwikkeling voor collectieve warmte op lange termijn. Realisatie van nieuwe aansluitingen loopt vaak anders dan gepland, terwijl de ontwikkeling van nieuwe bronnen ook nogal eens uitdagend is. Het tweede risico is *het prijsrisico*. Dit is het gevolg van de huidige wettelijk gemaximeerde tarieven op basis van de gasreferentie, waarbij het tarief voor warmtelevering gelinkt is aan de kosten die gemaakt worden voor verwarming op basis van gas. Aldus is het maximum warmtetarief niet (per se) gelijk aan de echte kosten van de geleverde warmte. Daarnaast staat het publieke draagvlak voor warmte onder druk, omdat er onzekerheden, onvoldoende transparantie en een gebrek aan vertrouwen is.²²

Warmtelevering kent doorgaans een lokaal karakter als gevolg van de relatief grote temperatuurverliezen die optreden bij het transport van warmte. De geografische situatie kan bepalend zijn voor de hoogte van de de kosten van het warmtenet. Dit hangt onder meer af van: 1) hoge of lage te leveren temperatuur; 2) levering aan bestaande bouw of nieuwbouw; en 3) de dichtheid van de bebouwing, infrastructurele drukte in de ondergrond en grondsoort.²³ Voorts is van belang dat een leverancier van warmte een monopolistische positie zal innemen. Aanleg van een alternatief net is namelijk doorgaans economisch niet haalbaar en daardoor ligt de ontwikkeling van een effectief concurrerende markt voor warmte niet voor de hand.

Om de warmteambities beter waar te kunnen maken, wordt aanpassing van de warmtewetgeving voorgesteld. De huidige Warmtewet is met name gericht op consumentenbescherming en bevat daartoe regels over leveringszekerheid en tarieven. Met de voorgestelde Wet collectieve warmtevoorziening wordt beoogd om de groei en verduurzaming van collectieve warmtesystemen in de gebouwde omgeving beter te kunnen faciliteren. Het gaat erom om de publieke belangen bij warmtelevering, zijnde betaalbaarheid,

¹⁸ Zie voorontwerp MvT, p. 1.

¹⁹ Zie voorontwerp MvT, p. 1.

²⁰ TNO, *Gemeentelijke besluitvorming warmtenetten*, 2019.

²¹ ACM (2019), *Rendementsmonitor warmteleveranciers 2017 en 2018*.

²² Zie voorontwerp MvT, p. 2.

²³ Zie voorontwerp MvT, p. 3.

leveringszekerheid en duurzaamheid beter te borgen. Daarnaast wordt met de nieuwe wettelijke regeling meer zekerheid voor de overheden nagestreefd, opdat de betrokken relevante overheden beter in staat worden gesteld om richting te kunnen geven aan de ontwikkeling en verduurzaming van collectieve warmtesystemen.

3 Doeleinden wetsvoorstel

Met het wetsvoorstel worden vier doeleinden nagestreefd, te weten: 1) groei van investeringen in collectieve warmtesystemen, te faciliteren door nieuwe spelregels, 2) meer transparantie in de tariefstelling, 3) aanscherpen vereisten voor leveringszekerheid, en 4) zeker stellen van de verduurzaming.

Voor de invulling van de *spelregels* is van belang dat de mogelijkheden om te verduurzamen in de gebouwde omgeving lokaal sterk verschillen. Het wetsvoorstel gaat daarom uit van een marktordening waarbij de gemeenten de regie kunnen voeren op basis van een wijkgerichte aanpak. Het college van burgemeester en wethouders krijgt de bevoegdheid om een warmtekavel vast te stellen en een warmtebedrijf aan te wijzen. Voorts worden regels vastgelegd over de positie en rol van de aangewezen warmtebedrijven, opdat de rechten en plichten helder zijn. Uitgangspunt daarbij is dat een aangewezen warmtebedrijf volledig aanspreekbaar moet zijn op de continuïteit en kwaliteit van de warmtelevering binnen een specifiek warmtekavel. Bovendien brengt de aanwijzing als warmtebedrijf in dit wetsvoorstel mee dat dit bedrijf de integrale verantwoordelijkheid kan dragen voor de gehele warmteketen, te weten: productie, transport en levering. Voor kleinere warmtesystemen van bijvoorbeeld een bedrijf, vereniging van eigenaars of een bewonerscoöperatie zullen echter minder uitgebreide regels gaan gelden.²⁴ Een andere voorgestelde spelregel is dat de minister voor Klimaat en Energie (hierna: de minister), althans ik vermoed dat die het zal zijn, de bevoegdheid zal krijgen om een warmtetransportbeheerder aan te wijzen in het specifieke geval dat in een regio dermate grootschalige warmtebronnen voorhanden zijn, dat deze de lokale warmtebehoefte overstijgen. Op deze spelregels valt wel wat aan te merken. Ik zal dat in de volgende paragraaf toelichten.

Met betrekking tot meer *transparantie in de tariefstelling* geldt dat de overheid de huidige tariefregulering op basis van de gasreferentie niet langer houdbaar vindt. Deze koppeling veroorzaakt een gebrek aan inzicht in de werkelijke kosten van warmtebedrijven en de mate waarin deze door de tarieven worden gedekt. Dit draagt bij aan de negatieve perceptie van warmte als energiebron. Bovendien leidt een stijging van de gastarieven automatisch tot stijging van de warmtetarieven zonder dat duidelijk is dat de kosten stijgen, hetgeen onwenselijk is. De voorgestelde regeling introduceert daarom stapsgewijs een meer op echte kosten gebaseerde tariefsystematiek. Dat lijkt mij een verstandige stap voorwaarts. Een aandachtspunt is wel dat er een onwenselijk verschil kan ontstaan.²⁵ Dit wordt veroorzaakt door de toewijzing van de kosten van infrastructuur. Kiest een gemeente voor een warmtenet, dan zullen de kosten daarvan via de warmteleverancier uiteindelijk door de warmteconsumenten worden betaald.²⁶ Wordt evenwel gekozen voor een volledig elektrische

²⁴ Voor kleinschalige warmtesystemen stond in het geconsulteerde wetsvoorstel dat het gaat om warmtesystemen met maximaal 500 gebruikers. Naar aanleiding van de consultatie heeft de minister aangekondigd dat dit aantal wordt verhoogd tot 1500.

²⁵ Zie hierover ook de reactie van de gemeente Rotterdam op de consultatie.

²⁶ Ik wijs hier nog op een andere onzekerheid. Indien een gebouweigenaar van een gebouw met een individuele leveringsaansluiting van meer dan 100 kilowatt na vijf jaar na de aansluiting op het collectief warmtesysteem een aangewezen warmtebedrijf verzoekt om afgesloten te worden van het collectief warmtesysteem, kan een aangewezen warmtebedrijf voor de afsluiting een op verzoek van het warmtebedrijf door de Autoriteit

aanpak, dan zullen de kosten voor aanleg en/of verzwaring van het elektriciteitsnet via de netbeheerders worden betaald door alle elektriciteitsgebruikers, dus ook degenen die geen nut ondervinden van de warmte. Hier zou daarom nog eens naar gekeken moeten worden.

Het wetsvoorstel bevat voorts regels over het aanscherpen van de vereisten voor *leveringszekerheid*. Voorgesteld wordt om warmtelevering en warmtetransportnetten, evenals distributienetten voor gas en elektriciteit, aan te merken als vitaal proces. Dit omdat de effecten van verstoring, aantasting of uitval van collectieve warmtesystemen en warmtetransportnetten tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden. In de praktijk zijn collectieve warmtesystemen doorgaans sterk afhankelijk van een hoofdbron, waardoor het problematisch kan zijn de leveringszekerheid in noodsituaties te borgen, mede omdat er veelal (op korte termijn) geen andere opties zijn. De huidige regels voor leveringszekerheid richten zich vooral op ingrijpen bij acute noodsituaties. In de praktijk blijkt voorts dat de regels onvoldoende duidelijk zijn, waardoor onduidelijk is wie waarop kan worden aangesproken en waar eventuele kosten van ingrijpen verhaald kunnen worden. Ingezet wordt daarom op het zo veel mogelijk kunnen voorkomen dat zich uitval gaat voordoen. Uitgangspunt van het voorstel is daarom dat een warmtebedrijf integraal verantwoordelijk wordt voor de gehele warmteketen en periodiek moet aantonen dat de leveringszekerheid op korte en lange termijn in voldoende mate zeker is gesteld. Daarnaast worden de regels voor ingrijpen bij storingen en uitval aangescherpt. Op de wijze waarop leveringszekerheid wordt nagestreefd, valt ook wel wat aan te merken. Ik zal dit in de volgende paragraaf toelichten.

Ten slotte *het zeker stellen van de verduurzaming*. Daarvoor is vereist dat de warmtenetten CO₂-neutrale warmte gaan leveren en dat aldus gestuurd gaat worden op het gaan benutten van nieuwe duurzame bronnen of het nemen van andere maatregelen die hierbij helpen. De gedachte is dat daartoe vastgelegd gaat worden dat warmtebedrijven verplicht zijn om per collectief warmtesysteem te voldoen aan een minimaal haalbaar pad voor verduurzaming (prestatienorm voor CO₂-uitstoot), waarbij een jaarlijkse norm vastgelegd wordt tot 2030, rekening houdend met het doel van CO₂-vrije warmte voor 2050.²⁷ Dit is mijns inziens een nuttige voorgestelde wijziging. Belangrijk is wel dat hier effectief toezicht op wordt gehouden, opdat deze normen ook daadwerkelijk gehandhaafd worden.

4 Het voorstel voor de Wet collectieve warmtevoorziening nader onderzocht

4.1 Gemeente als warmteregisseur

Op basis van het consultatievoorstel geldt dat burgemeester en wethouders (B&W) gaan functioneren als warmteregisseur. De eerste stap daartoe houdt in dat B&W na een participatieproces met stakeholders een warmtekavel vaststellen. Een dergelijk kavel betreft een gebied binnen één of meer gemeenten waarbinnen in ieder geval wijken liggen waarvoor de gemeente van plan is te kiezen voor een collectief warmtesysteem als alternatief voor aardgas. In een warmtekavel kunnen dus ook wijken liggen waarvoor de gemeente nog geen keuze heeft gemaakt.

Consument en Markt vast te stellen tarief in rekening brengen dat hoger kan worden vastgesteld indien de afsluiting een significant negatief effect heeft op de haalbaarheid van de exploitatie van het collectief warmtesysteem van het aangewezen warmtebedrijf. De gebouweigenaar betaalt dan derhalve mee om de toekomstige exploitatie betaalbaar te houden. Het lijkt mij goed om verplicht te stellen dat gebouweigenaren dit in begrijpelijk taal uitgelegd krijgen, opdat dit effect bij keuzes meegenomen wordt.

²⁷ Omdat sommige bestaande warmtenetten lastig te verduurzamen zijn, heeft de minister aangekondigd dat de ACM de bevoegdheid zal krijgen om in uitzonderlijke situaties aan een warmtebedrijf een tijdelijke ontheffing van de duurzaamheidsnorm te geven.

Uitgangspunt bij de vaststelling van een warmtekavel is dat er zicht is op het kunnen realiseren van een zelfstandig opererend duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar warmtesysteem binnen de warmtekavel. Specifiek worden de volgende criteria genoemd: 1) de mogelijkheid voor een aan te wijzen warmtebedrijf om naar verwachting binnen het warmtekavel een collectief warmtesysteem op een doelmatige wijze te kunnen aanleggen en exploiteren opdat zo veel mogelijk gebruikgemaakt kan worden van schaalvoordelen; 2) de mogelijkheid voor het aan te wijzen warmtebedrijf om naar verwachting de leveringszekerheid te borgen; 3) de verplichting om de voornemens van omliggende gemeenten ten aanzien van collectieve warmtesystemen bij de besluitvorming te betrekken; 4) het voorkomen van structurele afhankelijkheid van een ander collectief warmtesysteem binnen een ander warmtekavel; 5) het naar verwachting zo veel mogelijk vermijden van de noodzaak om de omvang van het warmtekavel na vaststelling te wijzigen.²⁸ Het zal overigens niet mogelijk zijn blijkens de consultatietoelichting om bezwaar te maken of in beroep te gaan tegen een besluit tot vaststelling van een warmtekavel, omdat het een voorbereidingsbesluit betreft.

Na vaststelling van de warmtekavel dient B&W vervolgens een warmtebedrijf aan te wijzen. Aanwijzing geschiedt voor minimaal twintig jaar en maximaal dertig jaar. Het betreft daarmee een beslissing met langetermijneffecten. Het besluit een warmtebedrijf aan te wijzen staat open voor bezwaar en beroep. Nadat de aanvraag of aanvragen zijn ontvangen, toetst B&W de ontvangen aanvraag of aanvragen. Daarbij beziet B&W in ieder geval of het bij de aanvraag gevoegde globale kavelplan technisch, financieel en organisatorisch uitvoerbaar is. Dit omvat ook een toets of het warmtebedrijf voor dit specifieke kavel redelijkerwijs aan de duurzaamheidsnormen kan voldoen en de leveringszekerheid kan borgen. De verwachte prijs van de warmtelevering mag hierbij niet als criterium worden gehanteerd, omdat deze door de ACM wordt vastgesteld. Ontvangt B&W meerdere aanvragen voor een aanwijzing, dan toetst B&W niet alleen of het voorstel van het warmtebedrijf uitvoerbaar is, maar vindt ook een rangschikking van de aanvragen plaats. Bepalend is dan: 1) de mate waarin aannemelijk is dat door de in de aanvraag beschreven duurzaamheidsstrategie de in de wettelijke regeling opgenomen CO₂-normen zullen worden bereikt; 2) de mate waarin een doelmatige en kosteneffectieve aanleg en exploitatie van het collectief warmtesysteem beter wordt geborgd; 3) de mate waarin de leveringszekerheid beter wordt geborgd; 4) de mate waarin de toekomstige gebruikers worden betrokken bij de aanleg, ontwikkeling en exploitatie van het collectief warmtesysteem; en 5) de mate waarin het aannemelijk is dat het warmtebedrijf in staat is om het bij de aanvraag gevoegde globale kavelplan technisch, financieel en organisatorisch uit te voeren.²⁹ Het uitvoeren van deze toetsing is zowel technologisch als economisch bepaald niet eenvoudig. Het is de vraag of gemeenten dit wel goed kunnen invullen. Vermoedelijk wordt in de concepttoelichting bij het wetsvoorstel daarom ook aangestipt dat B&W zich hierbij kan laten adviseren door een adviescommissie.³⁰ In deze adviescommissie kunnen onafhankelijke technische, financiële en organisatorische experts op het gebied van collectieve warmtesystemen zitting hebben, die dan samen met B&W de aanvragen beoordelen. Ook kan een beroep worden gedaan op het Expertise Centrum Warmte.³¹ Het effect van deze invulling zou wel eens kunnen zijn dat feitelijk (de invloed op)

²⁸ Zie het voorgestelde art. 2.1 lid 1.

²⁹ Zie het voorgestelde art. 2.3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels vastgesteld worden over de invulling van de rangschikkingscriteria, de weging van die criteria en de bandbreedte die B&W daarbij hanteren. Hierdoor kunnen B&W ook rekening houden met lokale voorkeuren en omstandigheden.

³⁰ Op 1 juni 2020 is de Regeling Extern Advies Warmtetransitie opengesteld, waarmee gemeenten financiële ondersteuning kunnen ontvangen voor het inkopen van de benodigde externe expertise.

³¹ Het Expertise Centrum Warmte is er voor gemeenten. Het is een deskundig kenniscentrum, dat gemeenten technisch, economisch en wat betreft duurzaamheid ondersteunt bij de warmtetransitie van de Nederlandse

de warmteregie meer bij de adviseurs komt te liggen. Zeker als die adviseurs meer gemeenten bijstaan, zou dat ertoe kunnen leiden dat bepaalde warmtebedrijven mede onder invloed van *biases* vaker succesvol zijn dan andere warmtebedrijven.³² Zeker nu de leden van B&W vermoedelijk veelal na één of twee zittingstermijn stoppen en de looptijd van een aanwijzing als warmtebedrijf minimaal twintig jaar is, zou denk ik nog eens nagedacht moeten worden over de vraag of deze invulling wel wenselijk is.

Een ander aandachtspunt is dat het is toegestaan dat een gemeente een eigen publiek warmtebedrijf opricht. Vraag is echter of wel het verstandig is om B&W in een dergelijke tegenstrijdigbelangsituatie een beslissing te laten nemen over de aanwijzing van een warmtebedrijf. Kan B&W dat dan nog wel objectief en neutraal? Voorspelbaar is in elk geval dat bij aanwijzing van een publiek warmtebedrijf er bij de private concurrentie twijfels zullen bestaan over de aanwijzing.³³ Het lijkt daarom beter om in dergelijke situaties de (uiteindelijke) besluitvorming elders neer te leggen, bijvoorbeeld op provinciaal niveau of regionaal niveau (samenwerkende gemeenten).

Na aanwijzing van een warmtebedrijf dient deze na een daartoe gedaan verzoek van B&W een uitgewerkt kavelplan op te stellen voor de warmtekavel of een deel daarvan. B&W moet met dit uitgewerkte kavelplan instemmen, opdat B&W kan toetsen of het kavelplan voldoende in lijn is met de uitkomsten van het participatieproces en voldoende rekening houdt met de inbreng van de stakeholders in dit proces. De gemeente stelt daartoe een uitvoeringsplan op. Het uitvoeringsplan beschrijft hoe de gemeente de wijkgerichte aanpak in een specifieke wijk of specifieke wijken wil uitvoeren. Dit uitvoeringsplan wordt opgesteld in samenwerking met stakeholders en betrokken partijen. Wie dit precies zijn, wordt overgelaten aan de gemeente. Iedere gemeente zal dus zelf de invulling – wie, wat, wanneer, waar en hoe – mogen bepalen. Dat leidt mogelijk tot verschillen in de betrokkenheid van stakeholders, zoals bewoners, in de warmtetransitie. De praktijk zal dus zijn weg moeten vinden, maar het lijkt mij niet uit te sluiten dat daar discussie over gaat ontstaan.

B&W zullen voorts de bevoegdheid hebben om de omvang van een kavel te vergroten of te verkleinen, dan wel twee afzonderlijke kavels samen te voegen. Voorwaarde bij vergroting is dat de vergroting niet significant is – mij is onduidelijk wanneer dit het geval is, dat zou nader moeten worden toegelicht – en het aangewezen warmtebedrijf met de vergroting heeft ingestemd. Bij verkleining dient het aangewezen warmtebedrijf ook in te stemmen. Samenvoeging kan alleen als het kavels betreft waarvoor hetzelfde warmtebedrijf is aangewezen. Het besluit van B&W tot vaststelling, wijziging of samenvoeging van een warmtekavel dient aan gedeputeerde staten van de provincie, waarbinnen de warmtekavel ligt, verzonden te worden. Gedeputeerde staten kunnen dan besluiten om B&W op te dragen de omvang van de warmtekavel te wijzigen. Dit kan indien het besluit van B&W niet in overeenstemming is met de criteria die zij in acht hadden moet nemen. B&W is dan verplicht om deze opdracht op te volgen. Ten slotte, in gevallen waar een regionale regiefunctie noodzakelijk blijkt voor de regionale warmtetransitie, kan de minister besluiten een

woningen en gebouwen in wijken en buurten. Het centrum werkt nauw samen met het Planbureau voor de Leefomgeving, het Programma Aardgasvrije Wijken en het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie. Het centrum is een initiatief van de sectortafel Gebouwde omgeving van het Klimaatakkoord. De uitvoering is belegd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

³² Zie hierover D. Kahneman, S. Olivier & C.R. Sunstein, *Noise: A Flaw in Human Judgment*, New York: Little, Brown Spark 2021.

³³ Zie over voorbeelden uit de huidige praktijk de kritische opinie van H. Klip (beleidsadviseur bij warmteleverancier Ennatuurlijk), ‘Takenpakket publieke bedrijven neemt toe, maar wettelijke basis ontbreekt’, *Energiea* van 21 april 2021.

warmtetransportbeheerder voor de regio aan te wijzen. De vraag is hoe dit zich verhoudt tot de rol en de positie van de gemeente. Dat zou verduidelijkt kunnen worden.

4.2 *Warmtebedrijf als verantwoordelijk uitvoerder*

4.2.1 De verantwoordelijkheid en de invulling van de activiteiten

Naast de gemeente vervult het warmtebedrijf een belangrijke rol. Een warmtebedrijf is een natuurlijk persoon of rechtspersoon die zich bezighoudt met op doelmatige wijze transporteren en leveren van warmte en de productie of inkoop van warmte ten behoeve daarvan. Het aangewezen warmtebedrijf is integraal verantwoordelijk voor de realisatie en exploitatie van het collectief warmtesysteem en is verplicht is om verbruikers binnen de warmtekavel aan te sluiten, tenzij een verbruiker te kennen geeft dat hij dat niet wil.³⁴ De gemeente moet toestemming geven voor de opt-out. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een gelijkwaardig duurzaam alternatief. Dit zal, zo vermoed ik, in de praktijk de nodige discussies opleveren. Een nadere toelichting hierop zou daarom behulpzaam zijn. Zonder aanwijzing is het in beginsel verboden om warmte te transporteren en te leveren.³⁵ Het aangewezen warmtebedrijf moet volledig aanspreekbaar zijn op de continuïteit en kwaliteit van de warmtelevering. Dat de levering betrouwbaar moet zijn, is echter, anders dan in de huidige Warmtewet, niet (voldoende) geregeld.³⁶ De huidige wet biedt overigens ook geen aanknopingspunten wanneer sprake is van betrouwbare levering, waardoor in de praktijk lastige discussies kunnen ontstaan.³⁷ Het ligt daarom voor de hand om dit mee te nemen in het wetsvoorstel en ook specifieker uit te werken wanneer sprake is van betrouwbare levering.

Bovendien is aanwijzing als warmtebedrijf alleen mogelijk indien dit bedrijf de integrale verantwoordelijkheid kan dragen voor de gehele warmteketen, te weten: productie, transport en levering. De economische eigendom van het warmtenet door het warmtebedrijf zal daarvoor als noodzakelijke voorwaarde worden gesteld. Deze economische eigendom is gedefinieerd in het consultatievoorstel als het krachtens een rechtsverhouding gerechtigd zijn tot alle rechten en bevoegdheden ten aanzien van een goed, met uitzondering van het recht op levering, en het gehouden zijn om alle verplichtingen ten aanzien van dat goed voor zijn rekening te nemen en daarmee het volledige risico van waardeverandering of tenietgaan van het goed te dragen, zonder dat het goed geleverd is.³⁸ Het warmtebedrijf hoeft niet te beschikken over de economisch eigendom van de warmtebron.³⁹ De keuze om de

³⁴ Een gebouweigenaar wiens gebouw is aangesloten op een collectief warmtesysteem van een aangewezen warmtebedrijf heeft nadat het gebouw vijf jaar aangesloten is geweest op het collectief warmtesysteem de vrijheid om te besluiten dat hij niet langer gebruik wil maken van de warmtelevering door dit bedrijf. Een aangewezen warmtebedrijf geeft geen gevolg aan de opzegging indien het technisch niet mogelijk is de levering van warmte aan die verbruiker geheel te beëindigen of beëindiging van de levering van warmte aan een kleinverbruiker leidt tot aanzienlijk blijvend nadeel voor een andere verbruiker.

³⁵ Er bestaan enkele uitzonderingen, onder meer voor kleine collectieve warmtesystemen of als een gemeente een ontheffing heeft afgegeven.

³⁶ Het voorgestelde art. 2.14 bevat wel regels over de onderbreking van de levering van warmte, maar overige aspecten die zien op betrouwbaarheid zijn niet geregeld.

³⁷ Zie ook de brief van ACM aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat van 23 juli 2021 inzake informatie over klachten van bewoners over WKO-systemen.

³⁸ Indien B&W een aanwijzing intrekt, dan beschikt het opvolgende warmtebedrijf, bedoeld in het voorgestelde art. 2.5 lid 3, vanaf dat moment over de economische eigendom van dat warmtenet, tenzij het aangewezen warmtebedrijf waarvan de aanwijzing is ingetrokken failliet is verklaard. Het warmtebedrijf waarvan de aanwijzing is ingetrokken, heeft recht op een tegenprestatie die de marktwaarde van de verschafte rechten op het warmtenet vertegenwoordigt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de overdracht van de economische eigendom van het warmtenet en de tegenprestatie.

³⁹ Zie de consultatieversie van de memorie van toelichting p. 47.

economische eigendom — een verbintenissenrechtelijke aanspraak jegens de juridisch eigenaar – voor te schrijven, lijkt niet voldoende om de integrale verantwoordelijkheid te borgen. Immers, ondanks de verbintenissenrechtelijke afspraken kan de juridisch eigenaar nog steeds overgaan tot vervreemding van het warmtenet. Dat leidt dan vermoedelijk tot wanprestatie, maar houdt de overgang van de juridische eigendom niet per se tegen. Het lijkt daarom aangewezen voor te schrijven dat de economische eigendom ook door vestiging van zekerheden op de juridische eigendom zeker wordt gesteld. Iets anders is dat het voorkomt dat het warmtebedrijf zijn warmte inkoopt bij een externe producent. In dergelijke gevallen lijkt het dragen door het warmtebedrijf van de integrale verantwoordelijkheid voor de productie minder voor de hand te liggen. Het zou verduidelijkt kunnen worden hoe de integrale verantwoordelijkheid dan ingevuld kan worden.

Alhoewel het aangewezen warmtebedrijf integraal verantwoordelijk is voor de gehele warmteketen, betekent dat niet dat alle activiteiten binnen de keten ook door een bedrijf uitgevoerd moeten worden. Het is toegestaan dat het warmtebedrijf bepaalde activiteiten, zoals de warmteproductie, de netaanleg en het netonderhoud, of de facturering en klantenservice van derden afneemt, mits de economische eigendom van het warmtenet toekomt aan het warmtebedrijf.

Naar aanleiding van de consultatie over de Wet collectieve warmtevoorziening heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat bij brief van 20 december 2020 de (voorzitter van de) Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van de consultatie en de belangrijkste wijzigingen die de minister voornemens is aan te brengen naar aanleiding van de internetconsultatie.⁴⁰ De minister wil twee samenwerkingsconstructies alsnog toestaan.⁴¹ Het betreft ten eerste de samenwerking tussen het integraal verantwoordelijke warmtebedrijf en een netwerkbedrijf als (economisch) eigenaar van de infrastructuur. De tweede samenwerkingsvorm die ook toegestaan zal worden, is het opzetten van een joint venture tussen een warmtebedrijf en een netwerkbedrijf. Bij deze beide samenwerkingsvormen heeft het aangewezen warmtebedrijf dus niet langer de economische eigendom van het warmtenet. In beide situaties is daarnaast uitbesteding van bepaalde werkzaamheden aan derden mogelijk en moet het warmtebedrijf volledig aanspreekbaar zijn op de kwaliteit en continuïteit van de levering. Een zelfstandige rol van een netwerkbedrijf als integraal verantwoordelijk warmtebedrijf is derhalve niet toegestaan. Voorts gaat de minister in op derdentoegang. Dit betreft de situatie dat meerdere warmtebedrijven toegang krijgen tot hetzelfde collectieve warmtesysteem. De minister gaat dit bij wijze van uitzondering mogelijk maken voor bestaande kavels waarbij niet kan worden voldaan aan het uitgangspunt van zelfstandig functioneren. Het is de vraag of meer flexibiliteit niet toegestaan kan worden. Zouden netwerkbedrijven waar elektriciteits- of gasnetbeheerders deel van uitmaken,⁴² met inachtneming van goede waarborgen, niet ook het beheer van warmtenetten moeten kunnen uitvoeren? Ook is het de vraag in hoeverre een combinatie met andere zaken, zoals koeling,

⁴⁰ Brief met kenmerk DGKE-WO / 20298699.

⁴¹ Zie ook de ACM-notitie *Marktmodellen warmte en rol netwerkbedrijven* van 24 juni 2021.

⁴² Netbeheerders kunnen niet verantwoordelijk zijn voor integrale warmtevoorzieningen, omdat dit de onafhankelijke positie van de netbeheerder aantast en in strijd is met het Europese recht. Voor netwerkbedrijven geldt dat niet. Zie evenwel de brief van ACM aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat van 20 maart 2020 inzake Aanbieding advies rol netwerkbedrijven in de warmtemarkt. Hierin constateert de ACM dat een uitbreiding van de werkzaamheden van netwerkbedrijven als integraal warmtebedrijf weliswaar niet op Europeesrechtelijke bezwaren stuit, maar wel op gespannen voet staat met de doelstellingen van de Wet onafhankelijk netbeheer. Met die wet zijn alle productie-, handels- en leveringsactiviteiten op het gebied van elektriciteit en gas buiten het netwerkbedrijf geplaatst en zijn de activiteiten van het netwerkbedrijf beperkt om zo de onafhankelijke positie van de netbeheerder te waarborgen.

elektriciteit, waterstof en isolatie, zou moeten kunnen. Ook noem ik de vraag of en in hoeverre kleinere projecten van bijvoorbeeld buurtbewoners via bijvoorbeeld energiecoöperaties ook niet (meer) toegestaan kunnen worden. Het wetsvoorstel bevat in artikel 2.2 weliswaar een uitzondering voor een buurnet van maximaal tien kleinverbruikers, maar dit ziet derhalve alleen op heel kleine projecten. Voorts is er een voorziening opgenomen voor kleine netten tot 1500 woningequivalenten die minder strenge regels opgelegd krijgen, om ook lokale initiatieven en andere kleine netten een kans te geven. Toestemming mag echter geweigerd worden als het kleine project een negatief effect heeft op de businesscase van een warmtebedrijf. Maar wanneer hiervan sprake is, is niet helder, waardoor eenduidigheid niet gegarandeerd is. Ten slotte, een discussie die thans speelt, is of gemeenten zonder een transparante en non-discriminatoire aanwijzingsprocedure een publiek warmtebedrijf kunnen aanwijzen.

4.2.2 De aanwijzingsprocedure

Warmtebedrijven die in aanmerking willen komen voor een aanwijzing dienen aan enkele criteria te voldoen. Ten eerste dient de ACM na toetsing te beslissen dat het warmtebedrijf in voldoende mate beschikt over de organisatorische en technische bekwaamheid die noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken door een aangewezen warmtebedrijf en daarnaast voldoende financieel in staat is om deze taken uit te voeren. Ten tweede, ingeval de ACM het warmtebedrijf voor een ander warmtekavel een opdracht heeft gegeven uit hoofde van haar financiële monitoring, een besluit van de ACM waaruit blijkt dat het warmtebedrijf die opdracht heeft opgevolgd. Ten slotte, ten derde, moet het warmtebedrijf een globaal kavelplan opstellen waarin het warmtebedrijf een indicatieve beschrijving geeft hoe het dit collectief warmtesysteem verwacht aan te leggen, te exploiteren en te verduurzamen. Dit globale kavelplan dient in de kern (minder gedetailleerd) dezelfde elementen te bevatten als het uitgewerkt kavelplan dat een warmtebedrijf na aanwijzing moet opstellen. Door de ACM-toetsing wordt zo veel mogelijk gewaarborgd dat het warmtebedrijf in voldoende mate in staat mag worden geacht om een collectief warmtesysteem in de betreffende kavel aan te leggen, in stand te houden en te exploiteren. Voorts wordt door het globaal kavelplan geborgd dat de gemeente de voor het besluitvormingsproces benodigde informatie ontvangt.

Na een aanwijzing als warmtebedrijf is het aangewezen bedrijf verplicht om voor de aanleg, uitbreiding of vervanging van het collectief warmtesysteem een investeringsplan op te stellen en dat plan ter toetsing aan de ACM voor te leggen. Dit investeringsplan moet een gedetailleerde beschrijving bevatten over de voorgenomen investeringen en moet in elk geval een beschrijving en onderbouwing van de voorgenomen investeringen omvatten in de aanleg, uitbreiding of vervanging van het collectief warmtesysteem die het aangewezen warmtebedrijf noodzakelijk acht voor de uitvoering van de taken die voor hem gelden. Daarnaast dient het te beschrijven op welke wijze de voorgenomen investeringen passen binnen een langetermijnvisie op het collectief warmtesysteem. Voorts moet het investeringsplan beschrijven wat de gevolgen zijn van de in dit plan opgenomen investeringen voor het bereiken van de wettelijke normen voor de uitstoot van CO₂. Ten slotte dient het plan een beschrijving te bevatten van de wijze waarop de leveringszekerheid zal worden geborgd. Na de verwerking van de resultaten van de toetsing van de ACM stelt het aangewezen warmtebedrijf het investeringsplan vast en verantwoordt daarbij hoe de resultaten van de toetsing zijn verwerkt.

Naast het investeringsplan is een aangewezen warmtebedrijf verplicht om jaarlijks een jaarrekening en een bestuursverslag te publiceren. In het bestuursverslag moet informatie worden opgenomen over de duurzaamheid van de geleverde warmte, opdat inzichtelijk is

welk deel van de door het aangewezen warmtebedrijf geleverde warmte duurzaam is. Dit bewerkstelligt ook dat vergelijking met andere warmtebedrijven dan mogelijk is.

4.3 Toezicht en handhaving

Op basis van de voorgestelde regeling is het warmtebedrijf verplicht om jaarlijks aan B&W en de ACM te rapporteren over de leveringszekerheid. Daarbij moet in elk geval ingegaan worden op de wijze waarop de leveringszekerheid de komende drie jaar wordt geborgd, de risico's die zich daarbij kunnen voordoen en de wijze waarop die risico's zullen worden ondervangen. Voorts dient een aangewezen warmtebedrijf elk jaar de ACM informatie te sturen over de organisatorische – vraag is bijvoorbeeld of hier ook de bedrijfscultuur onder valt – en technische bekwaamheid van het aangewezen warmtebedrijf en de financiële situatie van het warmtebedrijf en de groep⁴³ waartoe het warmtebedrijf behoort. Een aangewezen warmtebedrijf meldt het de ACM onmiddellijk als redelijkerwijs te voorzien is dat de financiële situatie van het warmtebedrijf of de groep waartoe het warmtebedrijf behoort significant verslechtert. De ACM kan het aangewezen warmtebedrijf en een rechtspersoon of vennootschap die deel uitmaakt van een groep waartoe het warmtebedrijf behoort dan opdragen een plan op te stellen of maatregelen te treffen om de financiële situatie te verbeteren.

Op grond van het voorgestelde artikel 2.9 is een aangewezen warmtebedrijf voorts verplicht om risico's voor de uitvoering van zijn wettelijke taken onmiddellijk te melden aan de ACM en B&W en daarbij aan te geven welke maatregelen het warmtebedrijf heeft genomen en voornemens is te nemen om de wettelijke taak weer uit te kunnen voeren. De ACM kan het warmtebedrijf opdragen maatregelen te treffen indien redelijkerwijs kan worden voorzien dat het warmtebedrijf een wettelijke taak niet langer kan uitvoeren. Er is voor gekozen om de bevoegdheid tot ingrijpen bij de ACM te leggen en niet bij B&W, omdat de daarvoor benodigde specifieke kennis en deskundigheid in sterkere mate aanwezig is bij de ACM. Dat lijkt mij een juiste keuze. Er kan zich voorts een situatie voordoen waarbij het opdragen van maatregelen onvoldoende effect heeft. Als de oorzaak daarvan bij het aangewezen warmtebedrijf ligt, kan de ACM het warmtebedrijf verplichten om opdrachten op te volgen van een door haar aangewezen persoon. Deze aangewezen persoon mag uitsluitend opdrachten verstrekken die ertoe dienen om de leveringszekerheid zo snel mogelijk voldoende te borgen. De ACM kan hiervoor een redelijke vergoeding vaststellen. Het verdient mijns inziens aanbeveling om de rol, taak en verplichtingen van deze 'aangewezen persoon' nader te verduidelijken.

Indien het warmtebedrijf de opdracht niet uitvoert of indien ACM tot de conclusie komt dat het aangewezen warmtebedrijf niet in staat is om zijn de taken uit te voeren en verplichtingen na te komen, dan meldt ACM dit aan B&W. B&W is na ontvangst van een dergelijke melding verplicht om de aanwijzing van het warmtebedrijf in te trekken. Hiermee wordt ook voorkomen dat de gemeente moet optreden richting een eigen publiek warmtebedrijf, als dat aan de orde is. Daarnaast zal B&W voor bepaalde situaties de bevoegdheid krijgen om een aanwijzing in te trekken. Dat kan ingeval: 1) een aangewezen warmtebedrijf verzoekt om de aanwijzing in te trekken; 2) een aangewezen warmtebedrijf de door B&W aan die aanwijzing verbonden voorschriften of beperkingen niet naleeft; 3) vastgesteld wordt dat het aangewezen warmtebedrijf bij zijn aanvraag om te worden aangewezen onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt; of 4) het aangewezen warmtebedrijf niet voldoet aan zijn verplichting om op

⁴³ Als bedoeld in art. 2:24b BW.

verzoek van B&W een uitgewerkt kavelplan of een wijziging daarvan toe te zenden. B&W dient dan een belangenafweging te maken of de aanwijzing moet worden ingetrokken of niet.

Als de aanwijzing wordt ingetrokken, dan dient eerst een ander warmtebedrijf aangewezen te worden voor het desbetreffende warmtekavel. De idee is dat de economische eigendom van het warmtenet dan overgaat naar het opvolgend aangewezen warmtebedrijf. Het consultatievoorstel bepaalt daarover in artikel 2.28 dat indien B&W een aanwijzing intrekken, het andere warmtebedrijf vanaf dat moment over de economische eigendom van dat warmtenet beschikt, tenzij het aangewezen warmtebedrijf waarvan de aanwijzing is ingetrokken failliet is verklaard. Het warmtebedrijf waarvan de aanwijzing is ingetrokken, heeft recht op een tegenprestatie die de marktwaarde van de verschaftte rechten op het warmtenet vertegenwoordigt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de overdracht van het economisch eigendom van het warmtenet en de tegenprestatie. Hoe de economische eigendom overgaat als het oude warmtebedrijf niet meewerkt, is nu dus nog onduidelijk. Vraag is ook of dit niet in de wet geregeld dient te worden. Daar dient mijns inziens nog eens over nagedacht te worden.

5 Afsluiting

In deze bijdrage is het consultatiedocument over de Wet collectieve warmtevoorziening besproken. Is er sprake van een adequaat voorstel? Naar mijn mening bevat het voorstel veel goede elementen. Zo zijn de bepalingen met nieuwe spelregels, alsmede de bepalingen over meer transparantie in de tariefstelling, over het aanscherpen van de vereisten voor de leveringszekerheid en over het zeker stellen van de verduurzaming belangrijke en waardevolle toevoegingen. Uit het voorgaande blijkt echter ook dat het consultatiedocument nog de nodige vragen oproept. Ook zijn er bepalingen die heroverweging verdienen. Daartoe zijn enkele suggesties gedaan. Als bijvoorbeeld naar de invulling van de activiteiten van het warmtebedrijf wordt gekeken, dan komt de vraag op of er niet meer flexibiliteit toegelaten kan worden. Ook de besluitvorming rondom de mogelijkheid om een publiek warmtebedrijf aan te wijzen verdient de aandacht. Verder kan bijvoorbeeld nog eens nagedacht worden of het niet de voorkeur geniet om het vereiste van de economische eigendom van het warmtenet nader in te vullen. Het wachten is nu op het wetsvoorstel. Ik ben benieuwd hoe het definitieve voorstel eruit gaat zien.

